

relațiilor de colaborare cu instituțiile de învățământ superior și cu numeroase instituții științifice din mai multe țări.

Este autor a peste 900 de lucrări științifice, inclusiv autor și coautor a 12 monografii, între care: *Электроконвекция и теплообмен* (1977, în colab.); *Теплообмен при кипении и конденсации в электрическом поле* (1987, în colab.); *Электроконвективный теплообмен дисперсных систем* (1989, în colab.); *Электродинамические испарительно-конденсационные системы* (1991, în colab.); *Двухфазные системы жидкость–пар в электрическом поле* (1992, în colab.); *Рафинация подсолнечного масла в электрическом поле* (2004, în colab.); *Electrotehnologii* (în 3 vol., București, 1999–2005, în colab.) ș.a. Autor a circa 300 de brevete de invenție și patente. A pregătit peste 50 de doctori și doctori habilitați.

A fondat, în 1965, împreună cu acad. Boris Lazarencu, Revista științifico-tehnică *Электронная обработка материалов* – prima și unica de acest profil, pe care o îngrijește de peste 45 de ani și o conducea inițial în calitate de redactor-șef adjunct (1965–1979), apoi în cea de redactor-șef – până în prezent. Revista se editează în SUA în versiune engleză și se bucură de o înaltă apreciere. Participă la numeroase conferințe și simpozioane republicane și internaționale (Moscova, Sankt Petersburg, Kiev, Riga, Roma, București, Japonia, Canada etc.). Este unul dintre organizatorii conferințelor „Prelucrarea electrică a materialelor” (Chișinău).

Este laureat al Premiului de Stat, distins cu ordinele „Prietenia Popoarelor” (1985), „Gloria Muncii” (1995), „Ordinul de Onoare” (2009), titlul „Om emerit” (2001), Medalia „Gheorghe Pobedonosets” (Ucraina, 2002), cu Premiul președinților Academiei de Științe din Belarus, Moldova și Ucraina, Premiul special al Societății Termotehnicienilor din România. Este cetățean de onoare al satului natal, iar gimnaziul din Parcovă, conform unei decizii a primăriei din anul trecut, poartă numele acad. Mircea Bologna.

Receptiv la schimbările din societate, „argint viu”, investind dinamism și pasiune în tot ce face, acad. Mircea Bologna este iubit pentru optimismul său debordant și umorul fin. Are spirit de echipă pronunțat și o rară calitate de a lega prietenii durabile. La mulți ani și la noi performanțe, stimate dle academician!

M.cor. Ion Tighineanu

M.cor. Leonid Culiuc

În livada cu mere de aur

Dr. hab. Nicolae BUJOREANU

la 60 de ani



Horticultor, domeniul științific: fiziologia și biochimia plantelor. Doctor habilitat în științe agricole (2003).

Dacă e să vorbim de știința fundamentală și aplicativă, cercetările dlui Nicolae Bujoreanu au un caracter mixt și, de regulă, se finalizează cu implementări în economia națională. Încă din tinerețe, la facultate, a fost captivat de o problemă foarte importantă pentru țară și pentru fiecare pomicultor în parte: cum pot fi păstrate fructele de măr, pere etc. o perioadă cât mai îndelungată. E foarte plăcut și delicios să mănânci iarna un măr sau o pară, care să arate bine, proaspete, de parcă ar fi fost rupte imediat de pe pom. În supermarketele din capitală vei găsi și în prezent mere din recolta anului trecut, frumoase și fragede, cu adevărat de aur dacă ne referim mai cu seamă la preț, aduse în majoritatea cazurilor prin exporturi. Realizări științifice și tehnologii de păstrare a fructelor avem și noi. Dar acestea, desigur, necesită investiții. E păcat că ele nu se aplică la scară industrială, ceea ce ar aduce beneficii țării și fiecărui pomicultor în parte.

Nicolae Bujoreanu e din satul Coteala, raionul Briceni (născut la 6 iunie 1950), a fost admis la facultatea de horticultură a Institutului Agricol „M. Frunze” din Chișinău, pe care a absolvit-o cu succese în anul 1973. În perioada imediat următoare (1974–1979) activează în funcție de specialist principal al Asociației Științifice de Producție „Varnița” pe lângă Ministerul Gospodăriei Fructelor și Legumelor al

RSSM. A existat și un atare minister pe timpuri, de altfel cum ar fi devenit Moldova – o grădină înfloritoare a ex-URSS, dacă nu i s-ar fi acordat domeniului respectiv o atenție la nivel de stat. Începând cu anul 1979 și până în prezent activează în cadrul Institutului de Fiziologie a Plantelor, din 2007 – Institutul de Genetică și Fiziologie a Plantelor, unde-și onorează toate funcțiile și obligațiunile care i-au fost încredințate, începând cu cele de doctorand, specialist, cercetător de toate gradele până la cea de șef de laborator.

În 1987 Nicolae Bujoreanu a susținut teza de doctor în științe la Institutul Economiei Naționale „Gh. Plehanov” din Moscova cu tema: „Influența termenilor de recoltare și a condițiilor de creștere asupra capacității de păstrare a fructelor de pere”. Rezultatele ulterioare ale cercetărilor savantului de peste un deceniu și jumătate, obținute în livezile Republicii Moldova, s-au reflectat în cea de a doua teză de doctor habilitat în științe agricole cu tema ”Formarea condiționată a fructelor pentru păstrarea lor îndelungată”, susținută cu brio în 2003.

Voi remarca că dr. hab. Nicolae Bujoreanu este un specialist recunoscut în domeniul fiziologiei formării și maturizării fructelor. Aria intereselor sale științifice include studiul rolului substanțelor biologice active, macro- și microelementelor, factorilor biotici și abiotici în reglarea proceselor fiziologice-biochimice de creștere, formare și maturizare a fructelor, precum și în sporirea imunității acestora la dereglările funcționale și bolile fungice în perioada post recoltară. A inițiat și a argumentat ipoteza creșterii, formării și maturizării dirijate a fructelor, formării și realizării potențialului lor de păstrare, conform sistemului tehnologic „Creștere-Recoltare-Păstrare” inițiat de autor. În baza cercetărilor fundamentale fiziologice, biochimice și structurale, a elaborat noi metode, remedii și procedee de formare condiționată a fructelor de măr și de păstrare a lor îndelungată, de sporire a rezistenței acestora la acțiunea factorilor nefavorabili de mediu prin utilizarea substanțelor biologice active de proveniență naturală, microelementelor, hipoxiei, precum și a uleiurilor volatile.

În ultimii ani, cercetările sale științifice s-au diversificat – desfășoară cu succes investigații în domeniul elaborării tehnologiilor de obținere a fructelor bacifere (zmeur, coacăz, agriș, căpșun ș.a.) pe baze ecologice și implementarea lor în producere. Se știe că aceste delicatose, produse de mama-natură și ameliorate de oamenii de știință, sunt bogate în vitamine și minerale, foarte necesare

organismului uman. Rezultatele investigațiilor sunt reflectate în peste 170 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii, 7 broșuri, 3 tehnologii, 37 brevete de invenție, o parte din care se implementează cu succes în complexul agroindustrial, efectul lor economic cifrându-se la zeci de milioane de lei. Procedeele, metodele și remediile elaborate au fost expuse la diverse Saloane de invenții, expoziții și târguri naționale (Chișinău) și internaționale (Iași, București, Cluj-Napoca – România; Geneva – Elveția; Bruxelles – Belgia; Pittsburg – SUA), unde au fost distinse cu Marele Premiu la Salonul Internațional pentru Tineret din Moldova, cu 7 medalii de aur, 5 de argint și 6 de bronz.

O mare valoare pentru pomicultura republicii constituie monografiile, semnate de omagiat „Capacitatea de păstrare a fructelor și factorii de diminuare a pierderilor în perioada de păstrare” și „Calitatea și capacitatea de păstrare a fructelor în dependență de condițiile de creștere și gradul lor de maturizare”. În calitate de șef de laborator pe durata mai multor ani și de membru al Consiliului științific al Institutului de Genetică și Fiziologie a Plantelor Nicolae Bujoreanu a acumulat o vastă experiență de organizare a cercetărilor științifice, crearea condițiilor de realizare și implementare a rezultatelor elaborate în circa 20 de gospodării din țară, în special în nordul republicii cu mari suprafețe de livadă. Lucrând într-un colectiv științific toată viața, omagiatul nostru găsește timp și pentru onorarea obligațiilor de președinte al comitetului sindical al institutului. Dar în acest sens, toată lumea știe că există probleme, diverse solicitări ale oamenilor, pe care trebuie să le îndeplinești sau să găsești soluții optime într-o situație sau alta.

Nicolae Bujoreanu rămâne fidel și în continuare cauzei vieții sale – păstrarea fructelor. Îl consider cel mai important exponent al cercetărilor din domeniu de la noi. În preajma zilei sale de naștere, și-a făcut un cadou de muncă, de altfel și nouă, colegilor săi, cred că și tuturor celor interesați de rezultatele sale științifice – noua monografie „Creșterea direcționată a fructelor pentru păstrare îndelungată”. E o lucrare de actualitate și de valoare, când vorbim despre căile ieșirii din impas a economiei naționale, când medităm cu privire la cucerirea unor spații cu marfă competitivă pe piața internațională. Prin urmare, e vorba de integrare cu pași mici, dar fermi, în comunitatea statelor europene.

La mulți ani, stimate și drag coleg!

Academician Simion Toma